

PROJECTE LINGÜSTIC

CEIP CAN MISSES

EIVISSA

1. MARC LEGAL

1. La Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística a les Illes Balears, proclama en l'article 1.2 b, com un dels seus objectius, assegurar el coneixement i l'ús progressiu del català com a llengua vehicular en l'àmbit de l'ensenyament.

El títol II d'aquesta Llei dedica a l'ensenyament una sèrie de preceptes que configuren un model educatiu propi. Així, en l'article 19, s'estableix que en tots els nivells, graus i modalitats de l'ensenyament no universitari s'han d'ensenyar obligatòriament la llengua i la literatura catalanes, amb atenció especial a les aportacions de les Illes Balears.

L'article 20 de la mateixa Llei afirma que s'han d'adoptar les disposicions necessàries per garantir, sense perjudici del dret reconegut en l'article 18, que els escolars de les Illes Balears puguin usar normalment i correctament la llengua catalana i la llengua castellana al final del període d'escolaritat obligatòria.

Es fixa, també, que l'Administració educativa ha de posar els mitjans necessaris per garantir que els alumnes no siguin separats en centres diferents per raons de llengua i que es normalitzi progressivament l'ús de la llengua catalana com a vehicle d'expressió normal als centres educatius.

1. El Govern Balear aprovà el Decret 92/1997, de 4 de juliol, que regula l'ús i l'ensenyament de i en llengua catalana en els centres docents no universitaris de les Illes Balears.

Aquest Decret s'ocupa dels mecanismes jurídics i de planificació, entre els quals el projecte lingüístic de centre, que han de possibilitar la implantació progressiva de l'ensenyament en llengua catalana, estableix unes pautes específiques per a cada etapa educativa, i incorpora una nova regulació per a l'aprovació del material didàctic. Al mateix temps, el Decret preveu la projecció de la nostra llengua com a vehicle normal de relació i de comunicació en l'àmbit docent.

2. JUSTIFICACIÓ

El Projecte Lingüístic d'un centre és el projecte allà on es troben detallats aquells aspectes que el centre considera el defineixen quan al tractament de les llengües tant a nivell curricular com vehicular. Segons se n'extreu de la normativa vigent que :

1. Les llengües oficials a les Illes Balears són el castellà i el català.
2. La llengua catalana és la pròpia d'Eivissa.
3. L'ensenyament del català i el castellà han de tenir garantida una presència adequada en els plans d'estudi, de manera que tots els infants, qualsevol que sigui la seua llengua habitual en iniciar l'ensenyament, han de poder utilitzar normalment i correctament les dues llengües al final de l'educació obligatòria.

4. En acabar l'ensenyament primari l'alumnat ha de poder comprendre i expressar-se en llengües estrangeres missatges senzills dins d'un context. El centre ha de definir quin és el seu projecte i com ho farà per complir aquesta normativa. El Projecte Lingüístic és elaborat pel Centre a partir de la normativa vigent, de la realitat sociolingüística del seu alumnat i les seves famílies i de les decisions metodològiques del Claustre i l'equip directiu.

Els criteris generals d'aquest projecte estaran basats en aquests punts:

1. Adquisició d'una competència lingüística i comunicativa efectiva en, almenys, les dues llengües oficials i una llengua estrangera, dins un marc general de promoció del plurilingüisme en el sistema educatiu de les Illes Balears.
2. Impartició de les matèries lingüístiques en la llengua objecte d'aprenentatge.
3. Aprenentatge integrat de continguts i llengües (AICLE) com a referent metodològic quant a l'ensenyament de les matèries no lingüístiques en la llengua estrangera.
4. Flexibilitat i adaptació del tractament de les llengües a la nostra realitat social.

3. CONTEXT CULTURAL I LINGÜÍSTIC

Hi ha hagut, durant els darrers anys, un creixement de la població de les Illes Balears que és més aviat conseqüència dels moviments migratoris. Gran part d'aquesta gent, concentrada freqüentment a zones determinades, no sempre s'integra culturalment, sinó que poden passar molts anys sense que coneguin els trets més identificatius del nostre poble, depenent, en darrer cas, dels interessos i possibilitats personals i de la seva formació prèvia. És lògic pensar que els fills d'aquestes famílies creixen entre els models culturals i lingüístics dels seus pares, bàsicament, i els de l'entorn on els ha tocat viure.

Un important nombre d'alumnes prové de famílies de diferents indrets de l'estat espanyol. Hi trobam també famílies d'alumnes procedents de diferents països del món. A partir d'un anàlisi de dades realitzat en diferents cursos, només el 12 % té com a llengua materna el català. Les famílies novingudes que tenen com a llengua materna una llengua diferent de la catalana, en arribar a Eivissa adopten com a llengua de comunicació la llengua castellana. Aquest anàlisi ens fa concloure també que sempre que hi ha una situació d'intercanvi comunicatiu entre parlants de llengua castellana i llengua catalana, la llengua catalana és abandonada per a passar a utilitzar el castellà. Els alumnes catalanoparlants parlen castellà amb els castellanoparlants en el context d'esbarjo i joc lliure.

4. OBJECTIUS

El nostre objectiu final és que l'infant pugui desenvolupar una vida dins la nostra comunitat sense tenir la dificultat per motius de utilització d'una o una altra llengua. El principal objectiu és aquell que marca la normativa vigent: "aconseguir que tot l'alumnat assoleixi, en acabar el període d'escolarització obligatòria, la competència lingüística en català i en castellà i s'iniciï, almenys, en una llengua estrangera.

Aquest objectiu principal es pot desenvolupar en diferents objectius

1. Fer possible la comprensió de la llengua catalana per l'alumnat, tant els que s'inicien en l'adquisició del llenguatge com aquells que no l'entenen, a nivell de continguts i a nivell de relacions.
2. Utilitzar la llengua catalana com a vehicle de comunicació i d'aprenentatge de totes les àrees del currículum (exceptuant les àrees de castellà i anglès). Emprar el català com a llengua vehicular del centre, tal i com s'explicita a l'article 1 del títol preliminar de la Llei de Normalització Lingüística.
3. Conèixer i utilitzar adequadament la llengua catalana pròpia de les illes com a signe d'identificació de la pròpia comunitat.
4. Fomentar el coneixement i la participació d'aspectes de la cultura de la nostra Comunitat Autònoma.
5. Donar als nostres alumnes, sempre que sigui possible, les capacitats lingüístiques que els permetin accedir a l'ensenyament secundari i, en un futur, al món laboral, sense tenir dificultats per mor de la llengua.
6. Elaborar i aplicar programes d'acollida, suport, que facilitin l'aprenentatge del català als alumnes nouvinguts.
7. Facilitar l'expressió en llengua catalana en els diferents àmbits escolars: pati, aula...
8. Aconseguir un ambient de tolerància i actituds positives cap a totes les llengües i cultures. Valorar la realitat multilingüe i multicultural de la nostra societat com a font de riquesa personal i col·lectiva.
9. Establir situacions de comunicació i d'interacció en totes les activitats.
10. Prendre consciència de la importància del domini de llengües en un món cada cop més global i utilitzar amb progressiva autonomia tots els mitjans al seu abast, incloent-hi les TIC, per obtenir informació i per comunicar-se.
11. Afavorir una interacció individualitzada amb l'adult i que aquest li pugui estructurar situacions comunicatives:
 - Ajudar-lo a millorar les seves expressions per fer-se entendre millor.
 - Evitar frases llargues amb moltes subordinades.
 - Articular bé i amb una entonació molt marcada per la intenció.
 - Utilitzar repeticions, acompanyar les seves produccions amb gestos il·lustradors i comentar les seves expressions susceptibles de millora.
 - Afavorir la memòria comprensiva.

5. Concreció de les àrees, matèries, mòduls o àmbits de coneixement impartits en cada una de les llengües.

a) Educació infantil

Es garanteix el dret de les famílies a l'elecció de la primera llengua d'ensenyament. Això se sol·licita en el moment de la matrícula al centre. El centre, amb els recursos que disposa, s'ajusta a la normativa vigent quant a la llengua del primer ensenyament. Es tracten els diferents àmbits d'actuació en coherència amb la metodologia globalitzada pròpia d'aquesta etapa i dels trets d'identitat propis del centre. Es respectarà l'expressió natural de l'alumnat.

		3 anys			4 anys			5 anys		
Idioma		CAT	AST	E	CAT	AST	E	CAT	AST	E
Coneixement de si mateix i autonomia personal		7.45			7.45			7.45		
Coneixement de l'entorn		7			7			7		
Llenguatge: comunicació i representació	Ll. Verbal	1	2	30	1	2	30	1	2	30
	Audiovisual i TIC	1			1			1		
	Ll. Artístic	1			1			1		
	Ll. Corporal	1			1			1		
Esplai		3.45			3.45			3.45		
TOTAL		7.45	2	30	7.45	2	30	7.45	2	30

b) Educació Primària*:

CONCRECIÓ DE CENTRE 16/17

	1r	2n	3r		4t	5è	6è
CATALÀ	4	4	4		3	3	3
CASTELLÀ	4	4	4		3	3	3
ANGLÈS	2	2	3		3	3	3
MATES	4	4	4		4	4	4
CN	2.5	2.5	1.5		2	2	2
CS	1	1	1		1.5	1.5	1.5
EF	2	2	2		2	2	2
EA	2	2	2		3	3	3
RC/EA	1	1	1		1	1	1
ESPLAI	2.5	2.5	2.5		2.5	2.5	2.5
TOTAL	25	25	25		25	25	25

* Totes les àrees es realitzen en català exceptuant les de Llengua Castellana i Llengua Estrangera que es realitzen en aquestes llengües respectivament.

6. ENSENYAMENT DE LES LLENGÜES AL CURRÍCULUM

L'ensenyament de les diferents llengües constitueix l'eix del tractament de les llengües i la base de l'adquisició de capacitats en totes les àrees curriculars. Destacam els següents punts:

- La llengua catalana serà la llengua vehicular a totes les àrees curriculars excepte a les àrees de llengua castellana i llengua anglesa.
 - Les assignatures de llengua Catalana i llengua Castellana tenen la consideració d'assignatures instrumentals bàsiques. Per aquest motiu, s'haurà de fer un esforç especial per garantir l'adequada atenció a la diversitat.
 - A començament de cada curs escolar, els corresponents cicles podran sol·licitar que s'adoptin les mesures necessàries a aquest efecte (agrupaments flexibles per nivells de coneixements, grups de suport per a alumnes amb dificultats, etc.).
 - Els professors/es de llengua Catalana, Castellana i Anglesa hauran de coordinar les seves programacions i la seva tasca docent de manera que s'evitin les incoherències dels continguts.
 - El domini oral i escrit de les llengües Catalana i Castellana implica la capacitat per conèixer i utilitzar els distints registres i adaptar-los a les diferents situacions. Pel que fa a la llengua Catalana, s'afavorirà el coneixement per part de tot l'alumnat tant dels registres literaris i formals com de les formes pròpies del Català d'Eivissa.
 - La llengua estrangera que s'empra al Centre és l'anglès. Aquesta llengua s'introdueix a partir de primer curs d'educació infantil amb especial incidència en la llengua oral i en la competència comunicativa.
 - Des de l'inici de l'escolaritat a Educació Infantil, es respectarà, dins del procés d'ensenyament, allò que les famílies hagin pogut triar en matèria de llengua de primer ensenyament.
 - S'assegurarà un bon ús oral com a base dels aprenentatges i comunicació-relació de l'escola. Durant tota l'Etapa d'Educació Primària també es reforçarà molt l'expressió oral i escrita i la comprensió escrita. Per això, s'haurà d'adaptar la metodologia i fer un reforç, en cadascuna de les llengües, d'aquests element bàsics.
 - El referent lingüístic del professorat serà fonamental en la nostra metodologia. Cada persona haurà de tenir una llengua de relació amb cadascun dels grups, sempre que la distribució horària ho permeti, segons les àrees que desenvolupin. Així, ens asseguram conservar el referent lingüístic dels alumnes.
 - Tractament de les estructures comuns a totes les llengües: es treballaran les estructures comunes de la llengua catalana i la castellana de manera més específica en llengua catalana.
 - Els professors de les dues llengües cooficials es coordinaran per evitar repeticions de continguts, unificar terminologia i criteris metodològics i, per assegurar els correcte aprenentatge dels trets particulars de cadascuna de les dues llengües, amb reunions específiques d'equips docents o de nivell. Criteris:
- Sessions específiques de coordinació entre els/les diferents especialistes de Llengua Anglesa del centre.
 - Reunions de nivell entre el professorat que imparteix català i castellà.
 - Sessions específiques de coordinació entre els/les mestres especialistes de Llengua Anglesa i els tutors/es de cada curs per organitzar i coordinar els diferents objectius i continguts i treballar amb una metodologia semblant.

- Sessions específiques de coordinació entre els/les mestres especialistes de Llengua Anglesa i els mestres de l'àrea d'Ed. Artística (plàstica) i de C. Naturals (Experimentació) per tal de consensuar i fixar el currículum necessari: formes verbals, construccions, lèxic, ...
- Coordinació del mestre especialista en llengua anglesa i la mestra d'educació infantil per tal de coordinar les actuacions del procés d'incorporació de la llengua anglesa als grups de 3 anys.
- Reunions d'avaluació trimestrals.
- Coordinacions intercycles per posar en comú el que s'està fent al llarg de les dues etapes.
- Reunions de cicle i CCP que tenen un desenvolupament setmanal i que poden servir per dur a terme diferents actuacions.
- Els /Les especialistes de llengua anglesa hauran d'orientar, ajudar i resoldre els dubtes que puguin sorgir al professorat encarregat de l'àrea no lingüística en anglès.

- L'alumnat NESE o NEE tindrà les següents especificitats metodològiques.

a) ALUMNAT D'INCORPORACIÓ TARDANA.

Al nostre centre tenim una especial cura en l'atenció a l'alumnat nouvingut, ja que totes les novetats que esdevenen en la vida d'aquests alumnes han de ser tractats amb la importància que tenen. Per això, el bon acolliment a l'alumnat que arriba nou al centre, és fonamental per donar-li resposta a les seves necessitats més immediates que els donarà confiança i seguretat en el nou marc de convivència.

Per a dur a terme l'acolliment, basant-nos en el PEC i el Pla d'Acollida del Centre, realitzarem les següents passes:

- Mostra el centre amb la família el dia que vinguin a efectuar la matrícula.
- Reunió prèvia de mestre/a tutor/a amb la família.
- Si és possible, anticipar al grup l'entrada de l'alumne, fomentant l'interès per conèixer el nou company/a i aspectes i trets característics del seu país, la seva llengua,...
- Presentació de l'alumne/a en l'aula., Presentació als companys/es i al tutor/a.
- Visita al centre amb alumnes companys/es i tutor/a de les principals dependències del centre que haurà d'emprar.
- Proves inicials a les àrees que sigui necessari per saber el nivell amb el que arriba.
- Canvis dels horaris dels mestres de l'equip de suport, en aquest cas, del mestre/a d'Atenció a la Diversitat i/o incorporació de l'alumne a algun altre grup de nouvinguts ja format d'un nivell similar.
- Adequar l'horari de l'alumne/a nouvingut perquè en un principi pugui estar el màxim nombre d'hores possible amb el mestre/a d'AD.
- Reduir, paulatinament i valorant l'aprenentatge, les hores de suport amb el mestre/a d'AD.
- Promoure metodologies més adaptades al tipus d'alumne/a.

- Adaptar el currículum i les programacions per afavorir un suport específic a les deficiències de l'alumne. Realitzar les Adaptacions Curriculars necessàries.
- Realitzar l'avaluació en funció de les AC's realitzades.
- Organitzar activitats i realitzar els canvis organitzatius necessaris que afavoreixin la integració de l'alumne/a i que li fomenti una actitud positiva envers les llengües cooficials.
- Informar a la família sobre les possibilitats d'aprenentatge de qualsevol de les dues llengües oficials fora de l'horari escolar (Ajuntament, Consell, Creu Roja, altres).

El professorat que està en contacte amb l'alumne/a ha de prestar especial atenció en:

- Crear un bon clima d'acolliment.
- Tenir l'ajuda de recursos necessaris, com gestos, imatges...
- Buscar l'ajuda inicial d'altres alumnes en el cas que aquests tinguin la mateixa llengua materna que el nouvingut.
- Parlar a poc a poc i amb l'entonació adequada.
- Procurar una dicció acurada.
- Fer pauses i repeticions.
- Transmetre a l'alumne d'una manera senzilla les normes bàsiques del centre i de l'aula, així com les rutines diàries, les sortides,...
- Realitzar activitats de presentació que permetin incorporar les estructures comunicatives de salutació, presentació, coneixement del nom dels companys/es,...

b) ALUMNAT NESE AMB DIFICULTATS LINGÜÍSTIQUES.

Per atendre a tot aquell alumnat que presenti majors dificultats a l'hora de seguir el currículum marcat a les programacions o d'aconseguir els objectius de cada Unitat Didàctica, emprarem els següents recursos:

- La programació ha de ser oberta i flexible. Respondrà a les necessitats de tot l'alumnat.
- Es planificaran activitats amb diferent grau de complexitat i que s'adaptin als diferents ritmes i característiques de l'alumnat.
- Es realitzaran els suports tenint en compte aquest alumnat. A més a més, l'alumnat rep un suport individualitzat dins l'aula o en petit grup fora de l'aula per part dels mestres disponibles.
- L'alumnat amb NESE rebrà atenció especialitzat en petit grup o individualment per part de l'Equip de Suport (PT, AL, AD), dins o fora de l'aula, segons les necessitats de l'alumnat.
- Si és el cas, s'hauran d'elaborar les corresponents Adaptacions Curricular, en coordinació entre els tutors/es i els membres de l'Equip de Suport.

7. AVALUACIÓ

C) Del procés d'E-A.

Per realitzar l'avaluació tindrem en consideració el que es diu en la nostra CC:

b) QUAN?

S'ha de parlar de **tres moments** en l'avaluació:

- **Avaluació inicial**: per diagnosticar i prendre consciència dels objectius. Ens donarà pistes sobre el que saben els nostres alumnes, sobre com l'expliciten i argumenten, què pensen o què esperen de l'activitat; és el moment per a què el docent comuniqui què pretén amb l'activitat, quins aprenentatges espera aconseguir. Caldrà dissenyar activitats específiques, no és suficient amb simples preguntes i respostes orals.
- **Avaluació formativa (durant el procés)**: al mateix temps que s'està ensenyant o aprenent, per identificar on són les dificultats i comprendre les seves causes. La fase de desenvolupament els permetrà, entre d'altres: anticipar, planificar, fer els primers productes, debatre, compartir tasques amb el grup, confrontar les idees inicials amb les produccions, reflexionar sobre els errors i regular el seu propi procés de construcció del coneixement. El professorat podrà avaluar les diferents capacitats que es posen en joc i orientar el procés. Aquesta avaluació és la que rep el nom d'avaluació formativa. Es pot considerar l'avaluació formativa com a clau des del moment que avalua processos, no resultats, que té una funció orientadora i d'ajuda i la seva funció bàsica és de retroinformació, tant per al professorat com per a l'alumnat.
- **Avaluació final**: per identificar els aprenentatges i valorar la qualitat del procés d'ensenyament que s'ha planificat. Aquí els referents seran l'assoliment de les competències bàsiques i els criteris d'avaluació de les diferents àrees. En tot cas determinarem prèviament els criteris d'avaluació que són indicadors de cadascuna de les competències i quins comportaments i tasques esperam dels alumnes per adquirir-les i mostrar-les.

C) COM?

Aquesta avaluació no serà només per part dels docents i haurem de tenir en compte les estratègies d'autoavaluació i de coavaluació. Avaluar les competències bàsiques implica no només l'adquisició de coneixements, sinó que també diversificar les tècniques, els instruments i els contextos per aplicar i transferir aquests coneixements a noves situacions.

Els **instruments** que emprarem per realitzar l'avaluació seran:

- Observació de l'alumnat tant en el treball individual com de grup.
- Experiments.
- Elaboració de projectes.
- Recerques.
- Debats.
- Simulacions.
- Webquests.
- Proves orals.
- Proves escrites.
- Dossiers.
- Valoracions de les tasques diàries.
- Diaris de classe.
- Autoavaluació.
- Coavaluació.

En resum, no contemplarem l'avaluació de les competències de forma directa, sinó que avaluarem els comportaments i les conductes a través dels continguts objecte dels aprenentatges amb el referent dels criteris d'avaluació i emprant recursos, procediments i instruments variats.

C) QUÈ?

Avaluar competències consisteix a comprovar la capacitat de reorganitzar allò après, per transferir-ho a noves situacions i contextos.

És important establir criteris d'avaluació coherents amb la definició d'objectius, continguts i activitats que tenen com a referent el desenvolupament de les competències bàsiques. Per saber que hem d'avaluar hem establert una sèrie de **criteris d'avaluació** a les programacions de cada cicle diferenciats per disciplines, sempre des d'una visió d'assoliment d'objectius i competències bàsiques.

a) Seguiment i avaluació dels resultats en competències lingüístiques dels alumnes:

Quant a l'avaluació pel que respecta a les competències lingüístiques de l'alumnat, ha de servir per analitzar i valorar els resultats i per tal d'adequar el projecte a la realitat sociolingüística de l'alumnat i assegurar així el domini oral i escrit de les dues llengües oficials i els coneixements suficients d'una llengua estrangera en finalitzar l'etapa .

Aquest seguiment tindrà diferents elements i diferents moments:

- Reunions setmanals de cicle.

- Reunions d'avaluació trimestrals que recolliran a les actes tant els resultats com les mesures adoptades.
- Anàlisi dels resultats de les valuacions trimestrals i estadística d'avaluació per part de la CCP.
- Proves de l'IAQSE, d'avaluació i diagnòstic del Sistema Educatiu. Anàlisi d'aquestes proves per part dels equips docents dels cursos implicats a les mateixes, l'equip directiu i la CCP.
- A la Memòria Anual, a l'apartat específic que s'ha d'incloure per valorar el desenvolupament del PTIL.
- A les diferents reunions que cada curs se celebren amb els IES, on s'analitza com arriben els alumnes a l'etapa de secundària, quines són les necessitats que a l'IES tenen o quines són les mancances o les competències de l'aprenentatge dels nostres alumnes.
- Tot això, conjuntament amb les proves que es facin a l'inici de curs, ens serviran per fer la funció d'avaluació inicial.

B) Del document i els seu desenvolupament.

La Comissió Lingüística del centre està formada per un representant de cada cicle, un membre de l'equip de suport i el cap d'estudi. Entre les funcions d'aquesta comissió, estan aquestes:

- Establir els objectius lingüístics a la PGA.
- Establir com s'avaluarà aquests objectius.
- El Claustre de Professorat analitzarà i debatrà el grau d'aplicació dels objectius i transmetrà les seves conclusions a la Comissió Lingüística, la qual, tenint en compte la resta d'indicadors, elaborarà l'avaluació dels objectius marcats, dins la memòria de final de curs i que serà elevat al Consell Escolar. En cas que es detecti la necessitat de modificar algun aspecte del Projecte, la Comissió Lingüística dissenyarà les correccions adients o la formulació de nous objectius i ho inclourà com a propostes de millora.